

Sygn. VPa 152/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 czerwca 2015 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: SSO Mariola Mastalerz

Sędziowie: SSO Agnieszka Leżańska (spr.)

SSR del. Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant: st.sekr.sądowy Marcelina Machera

po rozpoznaniu w dniu 19 maja 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa J. K.

przeciwko Zespołowi Szkół (...) w B.

o ustalenie pracy w pełnym wymiarze czasu pracy i zapłatę

na skutek apelacji powódki J. K. i pozwanego Zespołu Szkół (...) w B. od wyroku Sądu Rejonowego

w Bełchatowie IV Wydziału Pracy z dnia 29 lipca 2014r. sygn. IVP 26/13

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu Sądowi Pracy w Bełchatowie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania za instancję odwoławczą.

Sygn. akt V Pa 152/14

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 25 lutego 2013 roku, skierowanym przeciwko pozwanemu Zespołowi Szkół (...) w B., powódka J. K. wniosła o ustalenie, że poczynając od 1 września 2012 roku jest zatrudniona u pozwanego tj. Zespole Szkół (...) w B. na podstawie mianowania w pełnym wymiarze czasu pracy na czas nieokreślony oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 5.178,-zł tytułem wynagrodzenia za gotowość do pracy w pełnym wymiarze czasu pracy wraz z odsetkami liczonymi w następujących kwotach:

- 863,- zł od dnia 1 września 2012 roku do dnia zapłaty:
- 863,- zł od dnia 1 października 2012 roku do dnia zapłaty:
- 863,- zł od dnia 1 listopada 2012 roku do dnia zapłaty:
- 863,- zł od dnia 1 grudnia 2012 roku do dnia zapłaty:

- 863,- zł od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty:

- 863,- zł od dnia 1 września 2013 roku do dnia zapłaty:

W uzasadnieniu pozwu powódka podniosła, iż w pozwanym Zespole Szkół (...) pracowała od 2001 roku. Ukończyła Politechnikę (...) na kierunkach inż. Informatyk oraz uzyskała tytuł mag inż. zarządzania i marketingu oraz kurs pedagogiczny kwalifikacyjny. W 2011 roku skończyła studia podyplomowe na Politechnice (...) w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Jest nauczycielem dyplomowanym. Posiada wyróżniającą ocenę pracy oraz pozytywną ocenę dorobku zawodowego. Poczynając od 2002 roku pracuje na stanowisku nauczyciela przedmiotów informatycznych, przejęła obowiązki nauczyciela przedmiotów ekonomicznych i informatycznych. W roku szkolnym 2004-2005 została opiekunem pracowni komputerowej. W roku szkolnym 2011/2012 otrzymała od ówczesnego dyrektora szkoły D. P. pismo o niemożności zatrudnienia jej w pełnym wymiarze czasu prac. Na powyższe oprócz powódki wyraziło zgodę około 10 osób. Jednakże po uzyskaniu informacji o tym, że jest możliwe zatrudnienie powódki na pełny etat pracowała w pełnym wymiarze czasu pracy. Do końca roku 2011/2012 jej stanowisko nie zmieniło się i pracowała na stanowisku nauczyciela przedmiotów ekonomicznych i informatycznych. Poczynając od roku 2012 /2013 zaczęło brakować godzin informatycznych zarówno dla liceów ogólnokształcących jak i zawodowych. W 2012/2013 na podstawie art. 22 Karty Nauczyciela wyraziła zgodę na zatrudnienie jej w niepełnym wymiarze czasu pracy, ponieważ uważała, że jeżeli będzie możliwość zatrudnienia jej w pełnym wymiarze, to dyrektor tak uczyni z uwagi na fakt zatrudnienia jej na podstawie mianowania, co skutkuje jej prawem do zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy. Powódka wskazała, iż jej zgoda na ograniczenie zatrudnienia ma jedynie znaczenie dla oceny jej gotowości do pracy. Ograniczenie jej zatrudnienia, poza sytuacjami określonymi w art. 22, jest niedopuszczalne, z uwagi na możliwość wypowiedzenia umowy o pracę na podstawie art. 20 Karty Nauczyciela, wyraziła zgodę na pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy. W dniu 31 lipca 2012 roku stanęła przed Komisją Kwalifikacyjną, powołaną przez (...) Kuratorium (...) i uzyskała stopień nauczyciela dyplomowanego. Na radzie pedagogicznej w sierpniu 2012 roku otrzymała informację, iż otrzyma jedynie 9 godzin tj. 1 etatu na stanowisku nauczyciela bhp oraz, że w związku z przywróceniem J. S. (1) (nauczyciela matematyki i informatyki), która w maju dostała wypowiedzenie i następnie została przywrócona do pracy, a godziny przydzielone powódce w znacznej większości zostały przydzielone właśnie temu nauczycielowi. Z korespondencji pomiędzy powódką a dyrektorem wynikało, że powódka otrzymała odpowiedzi, iż otrzymała godziny dydaktyczne zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami. Jednocześnie zarzuciła dyrektorowi przydzielenie innym nauczycielom godziny w zastępstwie J. S. (1) zamiast jej, w celu uzupełnienia pensum.

W odpowiedzi na pozew, działający w imieniu pozwanego pełnomocnik, nie uznał żądania pozwu, wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu swojego stanowiska podniósł, że w dniu 18 maja 2012 roku powódka wyraziła zgodę na ograniczenie zatrudnienia, co znalazło swoje uzasadnienie w art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela. Następnie powódka zawarła z pozwanym kolejne umowy o pracę na czas przebywania na zwolnieniu lekarskim J. S. (1). W pozwie powódka szeroko opisała swoje kwalifikacje, jednocześnie wskazała, że pozostali nauczyciele nie posiadają odpowiednich kwalifikacji, czego nie potwierdziła kontrola przeprowadzona przez (...) Kuratorium (...) w październiku 2013 roku. Nie zgadza się ze stanowiskiem powódki, oraz podniósł, iż kwota, którą ona dochodzi winna być wypłacona na podstawie art. 81 kp. Zgodnie z tym przepisem pracownikowi za czas niewykonywania pracy, jeśli był gotów do wykonywania pracy a doznał przeszkód z przyczyn dotyczących pracodawcy przysługuje wynagrodzenie wynikające z jego osobistego zaszeregowania określonego stawką godzinową lub miesięczną tego wynagrodzenia.

Zgodnie z treścią powołanego przepisu do nabycia wynagrodzenia konieczne jest spełnienie dwóch przesłanego:

- gotowości pracownika do wykonywania pracy;
- doznania przeszkody z przyczyn pracodawcy.

Nadto pełnomocnik powódki nie kwestionował pism składanych przez powódkę, w tym złożonego w dniu 6 września 2012 roku o gotowości do pracy tj. wypełniania obowiązków nauczyciela przedmiotów ekonomicznych oraz

informatycznych oraz kolejno w piśmie z dnia 18 września 2012 roku, w którym powódka zwróciła się z prośbą o uzupełnienie pensum w roku szkolnym 2012/2013 w ramach zastępstwa za nauczyciela przebywającego na zwolnieniu lekarskim.

W dniu 17 września 2012 roku strony zawarły umowę o prace na czas określony w wymiarze 4/18 w ramach zajęć dydaktyczno-wychowawczym w Technikum E.H. Następnie kolejne umowy zostały zawarte w dniach 15 października 2012 roku oraz w dniu 8 listopada 2012 roku.

W piśmie procesowym z dnia 10 czerwca 2013 roku, złożonym na rozprawie w dniu 11 czerwca 2014 roku, działający w imieniu powódki pełnomocnik, ostatecznie rozszerzył żądanie pozwu w ten sposób, że wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki następujących kwot:

- 1.361,05 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 września 2012 roku do dnia zapłaty;
- 981,06 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 października 2012 roku do dnia zapłaty;
- 981,06 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 listopada 2012 roku do dnia zapłaty;
- 981,06 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 grudnia 2012 roku do dnia zapłaty;
- 981,06 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty;
- 981,06 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lutego 2013 roku do dnia zapłaty;
- 949,97 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2013 roku do dnia zapłaty;
- 1.007,91 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 kwietnia 2013 roku do dnia zapłaty;
- 1.131,16 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 maja 2013 roku do dnia zapłaty;
- 1.131,16 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 czerwca 2013 roku do dnia zapłaty;
- 1.725,50 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lipca 2013 roku do dnia zapłaty;
- 1.725,50 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 sierpnia 2013 roku do dnia zapłaty.

Na rozprawie w dniu 11 czerwca 2014 roku, działający w imieniu pozwanego pełnomocnik, nie uznał żądania pozwu wnosząc o jego oddalenie. Nie kwestionował wyliczenia pozwanego zawartego w piśmie procesowym złożonym przez pełnomocnika.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 29 lipca 2014 roku, Sąd Rejonowy – Sąd Pracy w Bełchatowie IV Wydział Pracy, wydanym w sprawie o sygn. akt IVP 26/13, zasądził od pozwanego Zespołu Szkół (...) w B. na rzecz powódki J. K. kwotę 690,18 zł brutto z ustawowymi odsetkami, przy czym od kwoty 345,09 zł od dnia zapłaty i 345,09 zł od dnia 1 sierpnia 2013 roku do dnia zapłaty i oddalił powództwo w pozostałej części. Nadto zasądził od powódki J. K. na rzecz pozwanego Zespołu Szkół (...) w B. kwotę 1.710,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz nakazał pobrać od powódki J. K. z zasądzonych roszczeń na rzecz Skarbu Państwa (Kasy Sądu Rejonowego w Bełchatowie kwotę 617,00 zł z zasądzonych roszczeń).

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Rejonowego:

powódka J. K. posiada wykształcenie wyższe mgr inż. z przygotowaniem pedagogicznym. Ukończyła Politechnikę (...) na kierunkach: inż. Informatyk oraz mgr inż. zarządzania i marketingu oraz kurs pedagogiczny kwalifikacyjnym.

Poczynając od 1 września 2002 roku powódka J. K. pracowała u pozwanego – Zespole Szkół (...) w B. i poczynając od tego dnia pracowała, jako nauczyciel informatyki, przy czym przedmiotowa umowa została zawarta na czas określony do 31 sierpnia 2003 roku. Powódka pracowała wówczas, jako nauczyciel stażysta. W umowie o pracę do obowiązków powódki należały obowiązki nauczyciela przedmiotów ekonomicznych i informatycznych.

Następna umowa o pracę z powódką zawarta została w dniu 1 września 2003 roku i trwała do 31 sierpnia 2004 roku. W ramach zawartej umowy powódka przejęła obowiązki nauczyciela przedmiotów informatycznych.

Następna umowa o pracę z powódką zawarta została w dniu 1 września 2004 roku i trwała do 31 sierpnia 2005 roku. W ramach zawartej umowy powódka przejęła obowiązki nauczyciela przedmiotów informatycznych.

Kolejna umowa o pracę z powódką zawarta została w dniu 1 września 2005 roku i podobnie trwała do 31 sierpnia 2006 roku. W ramach zawartej umowy powódka przejęła obowiązki nauczyciela przedmiotów informatycznych.

Poczynając od dnia 1 września 2006 roku strony zawarły umowę o pracę na czas nieokreślony) W ramach zawartej umowy powódka przejęła obowiązki nauczyciela przedmiotów informatycznych 15 grudnia 2006 roku powódka uzyskała stopień nauczyciela mianowanego.

Pierwszy arkusz organizacyjny u pozwanego powstał w kwietniu 2012 roku. w przedmiotowym arkuszu organizacyjnym powódka nie miała pełnego pensum, z tego powodu otrzymała zmianę warunków pracy. Pismem z dnia 7 maja 2012 roku powódka została poinformowana, iż w nowym roku (...) w związku z zaistniałymi zmianami organizacyjnymi w nowym roku szkolnym, wprowadzeniem nowej podstawy programowej i brak podziału na grupy w mniej licznych klasach nie będzie możliwe zatrudnienie jej w pełnym wymiarze czasu pracy. W związku z powyższym została ona zobowiązana do złożenia w terminie do 22 maja 2012 roku oświadczenia, czy wyraża zgodę na zatrudnienie w nowym roku szkolnym w wymiarze 1 etatu. Pismem z dnia 17 maja 2012 roku powódka poinformowała, iż wyraża zgodę na zatrudnienie na 1 część etatu.

W dniu 6 sierpnia 2012 roku powódce nadano stopień nauczyciela dyplomowanego

Od sierpnia dyrektorem pozwanego był M. T.. W sierpniu 2012 roku do pracy została przywrócona do pracy u pozwanego J. S. (1), jednakże w związku z ciążą nie pojawiła się w pracy, z do czasu porodu w dniu 23 kwietnia 2013 roku przebywała na zwolnieniu lekarskim, po czym korzystała z rocznego urlopu macierzyńskiego.

Poczynając od 1 września 2012 roku powódka kontynuowała zatrudnienie w wymiarze 9 godzin ucząc przedmiotu BHP.

Pismem z dnia 6 września 2012 roku J. K. zgłosiła swoją gotowość do pracy na dotychczasowych warunkach, jako nauczyciel przedmiotów ekonomicznych i informatycznych

Pismem z dnia 12 września 2012 roku Dyrektor (...) T. poinformował powódkę, że przydzielono jej godziny zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami.

Pismem z dnia 18 września 2012 roku powódka ponownie zwróciła się Dyrektora Szkoły o uzupełnieniu pensum za nieobecnego nauczyciela przebywającego na zwolnieniu lekarskim

W dniu 17 września 2012 roku została zawarta między stronami umowa o pracę na czas zwolnienia J. S. (1) tj. od dnia 17 września 2012 roku do 14 października 2012 roku w wymiarze 4/18 godzin.

W dniu 15 października 2012 roku została zawarta między stronami kolejna umowa o pracę na czas zwolnienia J. S. (1) tj od dnia 15 października 2012 roku do 7 listopada 2012 roku w wymiarze 4/18 godzin.

W dniu 8 listopada 2012 roku została zawarta między stronami kolejna umowa o pracę na czas zwolnienia J. S. (1) tj. od dnia 8 listopada 2012 roku w wymiarze 4/18 godzin.

Pismem z dnia 8 października 2012 roku powódka ponownie zwróciła się do Dyrektora Szkoły M. T., w którym wniosła o wskazanie przyczyn, dla których nie została zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy podnosząc, że: poczynając od 2001 roku pracowała na stanowisku nauczyciela przedmiotów informatycznych, natomiast w latach 2004/2005 była opiekunem pracowni komputerowej 111. Od tej chwili uczyła również przedmiotu technika biurowa W ubiegłym roku szkolnym powódka uczyła technologii informacyjnej w ilości 6 godzin, obsługi informatycznej w hotelarskie- 2 godziny, podstaw biurowości 4 godziny, techniki biurowości w ilości 9 godzin. W bieżącym roku szkolnym zostały jej zabrane przedmiotowe godziny na rzecz: A. D. (1) 3 godziny techniki biurowej w sumie 8 godzin w tym 4 godziny techniki biurowej, i 4 godziny obsługi informatycznej, J. S. (1) 8 godzin techniki biurowej, 3 godziny informatyki i 2 godziny obsługi informatycznej, J. W. 2 godziny technologii informacyjnej oraz 24 godziny języka polskiego oraz na rzecz A. W. 4 godziny informatyki. Nadto powódka w piśmie podniosła, iż od początku roku Szkolnego J. S. (1) przebywała na zwolnieniu lekarskim, a godziny jej przydzielone zostały rozdzielone pomiędzy nauczycieli, dla których godziny pani S. były godzinami ponad wymiarowymi. I tak technikę biurową w przekazano M. M. (1), Społecznemu Inspektorowi pracy M. P., D. W. natomiast obsługę informatyczną, wychowanie hotelarskie p. A. D. (2), natomiast jej, nauczycielowi z niepełnym etatem, przydzielono jedynie 4 godziny. Nadto powódka podniosła, iż nie została poinformowana o zabraniu jej pracowni komputerowej.

Natomiast w piśmie się z dnia 7 stycznia 2013 roku, powódka wystosowała ponowne pismo, w którym wniosła o zatrudnienie jej w pełnym wymiarze czasu pracy wobec istnienia w tym zakresie możliwości.

W trakcie trwania stosunku pracy wynagrodzenie powódki, gdyby pracowała na pełnym etacie, poczynając od miesiąca września 2012 roku do 31 sierpnia 2013 roku wyniosłoby po 3.482,- zł miesięcznie brutto. Wynagrodzenie, jakie uzyskiwała powódka za pracę w 9/18 poczynając od września 2012 roku do lutego 2013 roku wniosło 1.741,04 zł miesięcznie, w marcu 2013 roku 1.709,95 zł, natomiast od kwietnia 2013 roku do sierpnia 2013 roku po 1.725,50 zł miesięcznie. Wynagrodzenie powódki z tytułu sprawowanego zastępstwa wyniosło w miesiącu wrześniu 2012 roku 379,99 zł natomiast od października 2012 roku do marca 2013 roku po 759,98 zł miesięcznie brutto, w miesiącu kwietniu 2014 roku 717,59 zł, w maju i czerwcu 2013 roku po 594,34 zł.

Sąd Rejonowy uznał, że powyższe okoliczności nie budzą wątpliwości. W ocenie Sądu Rejonowego, załączona do akt znajdująca się w aktach osobowych powódki dokumentacja dowodzi, że poczynając od 1 września do 31 sierpnia 2013 roku pracowała w zmniejszonym wymiarze czasu pracy, przy czym w okresie od 1 września 2012 do 17 września 2012 roku i od 29 czerwca 2013 do 31 sierpnia pracowała w wymiarze 9/18 części etatu natomiast od 12 września 2012 roku do 28 czerwca 2013 roku w 13/18 części etatu. Wymiar czasu pracy powódki jako nauczyciela mianowanego z punktu widzenia art. 22 karty nauczyciela dla tej kategorii pracowników był możliwy tylko w przypadkach określonych w art. 20 ust 1 karty nauczyciela to jest w razie zmian organizacyjnych uniemożliwiających zatrudnienie pracownika w pełnym wymiarze czasu. W oparciu o przedstawione okoliczności, Sąd Rejonowy ustalił, że dyrektor odpowiedzialny za politykę kadrową umniejszył wbrew przepisom ustawy etat przysługujący Powódce, które to z punktu widzenia wyżej cytowanych przepisów było niedopuszczalne, jednakże ze względu na zgodę powódki nie mogło wywrzeć innego skutku wobec braku żądania w pozwie o przywrócenie do pracy w pełnym wymiarze czasu pracy. Z drugiej natomiast strony, w ocenie Sądu I instancji, zgoda powódki na ograniczenie zatrudnienia mogła wywołać tylko skutki wynikające z art. 81 kp. Powyższych ustaleń, Sąd Rejonowy dokonał w oparciu o niekwestionowane przez strony dokumenty oraz akta osobowe powódki. Tym samym bez znaczenia zdaniem Sądu I instancji są zeznania Świadka M. R. i P.. Z tych samych względów, Sąd Rejonowy pominął analizę przedstawionych arkuszy organizacyjnych,

W oparciu o powyższe, Sąd Rejonowy uznał powództwo za uzasadnione jedynie w części tj. w części dotyczącej zasądzenia wynagrodzenia za pracę co do kwoty 690,18 zł wskazując jako podstawie art. 81 kp w związku z art. 91 karty nauczyciela. W pozostałej części wobec braku podstawy prawnej Sąd Rejonowy uznał, że powództwo podlega oddaleniu.

Uzasadniając swoje stanowisko Sąd Rejonowy wskazał, że w pierwszej kolejności odnieść się należy do żądania ustalenia, iż powódka pracował u pozwanego w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd Rejonowy przywołał treść art. 189 kpc, określającego materialnoprawne przesłanki zasadności powództwa, w którym powódka domaga się sądowego ustalenia istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa. Kontynuując swój wywód Sąd Rejonowy podniósł, że powództwo będzie oddalone przede wszystkim, jeżeli powód nie ma interesu prawnego do jego wytoczenia, ale także, jeżeli interes taki istnieje, ale twierdzenie powoda o istnieniu lub nieistnieniu stosunku prawnego okaże się bezzasadne.

Zdaniem Sądu I instancji, powództwo zgłoszone przez powódkę w tym zakresie oparte zostało na podstawie art. 189 kpc ograniczającym zakres tego żądania do ustalenia przez sąd istnienia stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, którego uwzględnienie uzależnione jest od istnienia interesu prawnego. Zdaniem Sądu Rejonowego decydujące znaczenie należy przypisać interesowi prawnemu, gdyż bez jego istnienia nie jest możliwe ustalenie prawa lub stosunku prawnego. Już bowiem wskazał Sąd Rejonowy już w piśmiennictwie przyjmuje się, że interes prawny, to interes dotyczący szeroko rozumianych praw i „stosunków” prawnych; który z reguły występuje wtedy, gdy istnieje niepewność tego prawa lub stosunku prawnego, wynikająca z przewidywanego lub uzewnętrznionego ich kwestionowania (por. T. Rowiński: *Interes prawny W procesie i w postępowaniu nieprocesowym*, Warszawa 1971 rok, s. 22).

Powszechnie przyjmuje się, że powód nie ma interesu prawnego w domaganiu się ustalenia, jeżeli może osiągnąć ochronę swych praw w drodze wytoczenia powództwa o świadczenie lub o ukształtowanie prawa lub stosunku prawnego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 1997 roku, w sprawie sygn. akt D CKN 201/97, R.Pr. 1998, z. 2, s.66, z dnia 21 lipca 1999 roku w sprawie sygn. akt I PKN 173/99, OSNAPiUS 2000, nr 20, póż. 747, uchwały z dnia 17 czerwca 1987 roku w sprawie III PZP 19/87, OSNCP 1988, nr 10, póż. 132). Z reguły istnienie takiego interesu pracownik wykaże wówczas, gdy ustalenie określonego stosunku prawnego lub prawa konieczne mu będzie do celów pracowniczych. Inaczej sytuacja przedstawia się, gdy pracownik żąda określonego ustalenia przez sąd pracy dla celów ubezpieczenia społecznego (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 października 1978 roku w sprawie sygn. akt V UZP 5/78, OSNCP 1977, z 1, poz. 1, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 1979 roku w sprawie sygn. akt III PZP 17/78, OSNCP 1979, z. 7-8, póż. 143). Całe postępowanie dotyczące ustalenia prawa do świadczeń emerytalno-rentowych z ubezpieczenia społecznego należy do właściwości organów rentowych, zgodnie z art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2005 r., I UK 245/04, OSNP 2006 nr 3-4, póż. 57). Organ rentowy samodzielnie ocenił w postępowaniu dotyczącym tych świadczeń przesłanki uprawniające do nabycia prawa do emerytury. Pracownik w celu uzyskania tych świadczeń składa wnioski do właściwego organu wraz z koniecznymi dowodami wskazującymi zasadność tego wniosku. Pogląd ten znajduje odzwierciedlenie w ugruntowanym orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 października 1978 roku w sprawie sygn. akt V UZP 5/78, OSNCP 1977, z 1, poz. 1, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 1979 roku w sprawie sygn. akt III PZP 17/78, OSNCP 1979, z. 7-8, poz. 143). W ocenie Sądu Rejonowego, okoliczności przedmiotowej sprawy dowiodły, że zamiarem powódki jest wykazanie, że pracowała ona u pozwanego w pełnym wymiarze czasu pracy mimo, iż formalnie zawarła z pozwanym pracodawcą umowę o zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy, co potwierdza złożone przez nią oświadczenie z 17 maja 2012 roku, iż wyraża zgodę na takie zatrudnienie. Nie bez znaczenia dla oceny sytuacji, w jakiej znalazła się powódka są, zdaniem Sądu Rejonowego, okoliczności sprawy niekwestionowane przez żadną ze stron, z których wynika, iż w spornym okresie czasu powódka pracowała u pozwanego na 1 część etatu. Poza tym, poczynając od 17 września 2012 roku do 28 czerwca 2013 roku strony łączyły 3 umowy dodatkowe umowy o pracę zawarte na czas określony w zakresie świadczenia przez powódkę pracy w wymiarze 4 godzin tygodniowo w zastępstwie J. S. (2). Z okoliczności tych nie da się, zdaniem Sądu Rejonowego wywieść, iż strony łączył stosunek pracy, jaki powódka świadczyłaby w pełnym wymiarze czasu pracy. W ocenie Sądu Rejonowego, powódka nie wykazała posiadania przez powódkę interesu prawnego, zaś wytoczony proces zmierzał do stwierdzenia świadczenia przez powódkę pracy w wymiarze, który nie był świadczony przez powódkę. Za niewątpliwie, zdaniem Sądu I instancji należy uznać, że przez rok 2012/2013 powódka pracowała w zmniejszonym rozmiarze godzin, przy czym od 1 do 16 września 2012 w 9/18 częściach etatu, natomiast poczynając od 17 września 2012 do 28 czerwca 2013 roku w rozmiarze 13/18 części etatu, oraz pod 29 czerwca do 31 sierpnia 2012 roku w 9/18 części etatu. Takie żądanie powódki należy, w ocenie Sądu Rejonowego, uznać za zmierzające do obejścia przepisów i prawa pracy tj. art. 80 kp, który mówi, iż pracownikowi

należy się wynagrodzenie za wykonaną pracę. Sąd Rejonowy potwierdził, fakt występowania pewnych wyjątków w tym zakresie (np. art. 81kp, 129 § 5kp, 188kp), które jednak w przedmiotowej sprawie nie zachodzą. Sąd Rejonowy wskazał na treść Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2000 roku I PKN, 721/99, które stanowi, że sam fakt zgłoszenia gotowości do pracy nie rodzi po stronie pracodawcy obowiązku uiszczenia wynagrodzenia za cały okres gotowości do pracy. Orzeczenie to zdaniem Sądu Rejonowego wskazuje, że pracownikowi minowanemu przysługuje roszczenie o dopuszczenie do pracy i zapłatę wynagrodzenia za cały okres pozostawania w gotowości do jej wykonania, jeżeli stosunek prac nie został rozwiązany lub nie wygasł. Zdaniem Sądu Rejonowego, przedstawione sądowi dowody, w tym oświadczenia składane przez powódkę potwierdziły, że powódka wyraziła zgodę na zmniejszony wymiar zatrudnienia Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 września 1996 r. I PZP 22/96 OSNP 1997/7/111.

Sąd Rejonowy zgodził się ze stanowiskiem pełnomocnika powódki, że nauczyciel mianowany może być zatrudniony jedynie w pełnym wymiarze zajęć, a zmniejszenie wymiaru zajęć, z uwagi na sytuację zaistniałą w zatrudniającej go szkole, jest możliwe tylko w razie spełnienia przesłanek wymienionych w art. 22 Karty. Przepis ten ma charakter gwarancyjny, zapewniając nauczycielowi mianowanemu zatrudnienie w pełnym wymiarze, a możliwość zatrudnienia w niepełnym wymiarze ogranicza do wyraźnie w nim określonych sytuacji, przy czym spełnienie opisanych przesłanek powinno być interpretowane ściśle, jako że chodzi o wyjątek od wskazanej zasady. Omawiane przepis w mają charakter bezwzględnie obowiązujący. Strony stosunku pracy nie mogą skutecznie w drodze swych czynności doprowadzić do stanu niezgodnego z tymi normami. Jeżeli zatem wbrew woli nauczyciela mianowanego doszło do niedopuszczalnego ograniczenia pełnego wymiaru zajęć to, przysługuje mu roszczenie o wynagrodzenie w rozmiarze takim, jakie otrzymywałby pracując w pełnym wymiarze. Natomiast, jeżeli nauczyciel wyraził zgodę na pracę w ograniczonym wymiarze, należy zgodę tę ocenić w płaszczyźnie art. 80 i 81 § 1 Kodeksu pracy. W ocenie Sądu I instancji przedstawione w niniejszej sprawie okoliczności potwierdziły, że powódka doskonale zdając sobie sprawę z istnienia okoliczności uzasadniających zatrudnienie jej w pełnym wymiarze czasu nie wniosła o dopuszczenie jej do pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, w której to sytuacji należałoby się pełne wynagrodzenie za cały okres gotowości. Kontynuując swój wywód Sąd Rejonowy stwierdził jednak, że nie można zgodzić się ze stwierdzeniem, że powódce przysługuje za ten czas pełne w wysokości 100 % wynagrodzenie tak, jak chciał tego jej pełnomocnik. Przepisy Karta Nauczyciela w żadnym z przepisów nie stanowi bowiem o tym. Cytowany przez Sąd I instancji przepis art. 91 c karty nauczyciela stanowi, że w sprawach nieuregulowanych w karcie nauczyciela w zakresie spraw wynikających ze stosunku pracy, nieuregulowanych przepisami ustawy, nakazuje się stosowanie przepisów Kodeksu Pracy. Podobnie ustawodawca reguluje spory o roszczenia wynikające ze stosunku pracy nauczycieli niezależnie od formy nawiązania stosunku pracy przekazując je do rozpoznania sądom pracy. Żaden z przepisów ustawy Karta Nauczyciela nie reguluje natomiast spraw dotyczących wynagrodzenia nauczyciela, a zgodnie z art. 80 kp regułą jest, że wynagrodzenie przysługuje za wykonaną pracę. Taka też sytuacja miała miejsce w przedmiotowej sprawie. Z ustalonych przez Sąd I instancji okoliczności sprawy wynikało, że powódka w miesiącu wrześniu 2012 roku otrzymała 2.121,04 zł (1.741,04 + 379,99) co stanowiło 62% wynagrodzenia jakie powódka uzyskiwała by z tytułu zatrudnienia u pozwanego. W miesiącach październiku, listopadzie, grudniu 2012 roku oraz styczniu i lutym 2013 roku wyniosło 2.501,02 zł (1741,04 + 759,90) co stanowiło w przybliżeniu 72% wynagrodzenia z tytułu pełnego etatu. W miesiącu marcu 2013 roku 2.469,93 zł (1709,95 +759,98) co stanowi 70%; w miesiącu kwietniu 2013 roku 2.443,09 zł (1725,50 zł + 717,59) co stanowi 70% wynagrodzenia; w miesiącu maju i czerwcu 2013 roku 2.319,84 zł (1725,50 + 594,34) co stanowiło 66% wynagrodzenia powódki; w miesiącu lipcu i sierpniu 2013r wynagrodzenie powódki wyniosło 50%. Powyższe wyliczenie pozwoliło Sądowi I instancji stwierdzić , że wynagrodzenie powódki przez okres zatrudnienia poczynając od września 2012 roku do 28 sierpnia 2013 roku przekraczało 60 % wynagrodzenia, jakie uzyskiwała. Złożenie przez powódkę oświadczenia o gotowości do pracy miało natomiast zdaniem Sądu I instancji ten skutek, że należy stosować art. 80 i 81 kp, co wskazywało, iż powódce należy się wynagrodzenie w wysokości 60% jego wysokości. Na potwierdzenie powyższego Sąd Rejonowy przywołał uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 11 września 1996 r. I PZP 22/96 OSNP 1997/7/111. Dalej Sąd Rejonowy wskazał, iż przedstawione przez pełnomocnika pismo niekwestionowane w tym zakresie przez pełnomocnika pozwanego wskazywało, wynagrodzenie powódki, jakie otrzymałaby gdyby pracowała w pełnym wymiarze pracy wynosiłoby 3.482,- zł, od którego 60% daje 2089,20 zł. Dokonane w taki sposób szczegółowe wyliczenie uzyskiwanego przez powódkę wynagrodzenie dowiodło zdaniem Sądu Rejonowego, że jedynie przez 2 miesiące powódka nie uzyskiwała takiego wynagrodzenie to jest w miesiącach lipcu

i sierpniu 2013 roku, co skutkowało zasądzeniem 690,18 zł tj. różnicy pomiędzy 60% wynagrodzenia, jakie powódka uzyskałaby, gdyby pracowała w pełnym wymiarze czasu pracy, a kwotą rzeczywiście otrzymaną.

Z tych też względów, Sąd Rejonowy powództwo w pozostałej części oddalił.

Mając powyższe na wadze, Sąd Rejonowy na podstawie art. 81 kp w związku z art. 91 c Karty Nauczyciela orzekł, jak w sentencji wyroku.

O kosztach procesu, Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 kpc. tj. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania na podstawie, natomiast na podstawie art. 113 ustawy o kosztach sądowych pobrał od powódki z zasądzonych roszczenia kwotę, od której była zwolniona na rzecz Skarbu Państwa.

Powyższy wyrok zaskarżyły apelacją obie strony: tj.

a) pozwany, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika w zakresie pkt 1 orzeczenia tj. w części uwzględniającej powództwo zarzucając mu:

1. obrazę prawa materialnego tj. art. 81 k.p. w zw. z art. 91 c ust. 1 i art. 22 ust. 2 ustawy Karta Nauczyciela, przez jego niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji błędne przyjęcie przez Sąd, że pomimo wyrażenia przez powódkę zgody na ograniczenie zatrudnienia z przyczyn określonych w art. 20 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela przysługuje jej roszczenie o wypłatę wynagrodzenia za czas pozostawania w gotowości do pracy w większym wymiarze:

2. naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c., mające wpływ na treść orzeczenia, a polegające na przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów poprzez:

- pominięciu szeregu dowodów przeprowadzonych w toku postępowania bez wskazania w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku czy dowody te uznano za istotne bądź nie dla rozstrzygnięcia sprawy i z jakich przyczyn, a w konsekwencji dokonanie niepełnej oceny dowodów;

- zaniechanie wartościowania dowodów w zakresie ich wiarygodności i mocy dowodowej;

- dowolne ustalenie według którego ograniczenie etatu powódce nastąpiło z naruszeniem przepisów ustawy Karta Nauczyciela.

W oparciu o powyższe skarżący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji;

2. zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych za obie instancje.

b) powódka- reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika

w części oddalającej powództwo (punkt 2 sentencji) oraz rozstrzygającej o kosztach procesu (punkty 3 i 4 sentencji), zarzucając orzeczeniu:

1. naruszenie prawa materialnego -art. 189 kpc w zw. z art. 10 ust. 5 pkt 6

ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku - Karta Nauczyciela, poprzez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w sprawie, polegające na bezzasadnym uznaniu, że powódka nie ma interesu prawnego w rozumieniu przepisu art. 189 kpc w żądaniu ustalenia przez Sąd zatrudnienia w spornym okresie u pozwanego w pełnym wymiarze zajęć,

2. naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 80 kp i art. 81 § 1 kp w

zw. z art. 91 c ust. 1 ustawy z dnia 28 stycznia 1982 roku – Karta Nauczyciela, poprzez błędną ich wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w sprawie, polegające na bezzasadnym uznaniu, że w sytuacji, gdy powódka będąc zatrudnioną z określonym wynagrodzeniem zasadniczym w stawce miesięcznej zgłosiła pozwanemu gotowość świadczenia pracy w pełnym wymiarze zajęć, świadcząc pracę w niepełnym ich wymiarze, a pracy w pełnym wymiarze nie świadczyła z przyczyn dotyczących pozwanego pracodawcy, to przysługuje jej wyrównanie wynagrodzenia jedynie za miesiące, w których globalnie otrzymywane wynagrodzenie nie przekraczało 60% wynagrodzenia, jakie otrzymywałyby w sytuacji świadczenia pracy w pełnym wymiarze zajęć,

3. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie

materiału wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć

wpływ na wynik sprawy, a mianowicie :

- art. 98 kpc, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w sprawie art. 113 w zw. z art. 96 ust. pkt 4 ustawy z dnia 28 lipca 2006 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w sprawie.

W oparciu o powyższe podstawy apelacyjne powód wniósł o :

1. zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie zgodnie z żądaniami powoda (po uwzględnieniu rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 1 zaskarżonego wyroku) tj. :

» ustalenie, że powódka J. K. ocl dnia 1 września 2012 roku była zatrudnioną w pozwanym Zespole Szkół (...) w B. na podstawie mianowania w pełnym wymiarze zajęć na czas nie określony,

» zasądzenie od pozwanego Zespołu Szkół (...) w B. na rzecz powoda J. K. następujących kwot:

« 1.361,05 zł (jeden tysiąc trzysta sześćdziesiąt jeden złotych 05/100) wraz u ustawowymi odsetkami od 1 września 2012 roku do dnia zapłaty 981,06 zł (dziewięćset osiemdziesiąt jeden złotych 06/100} wraz u ustawowymi odsetkami od 1 października 2012 roku do dnia zapłaty,

» 981,06 zł (dziewięćset osiemdziesiąt jeden złotych 06/100) wraz u ustawowymi odsetkami od 1 listopada 2012 roku do dnia zapłaty,

» 981,06 zł (dziewięćset osiemdziesiąt jeden złotych 06/100) wraz u ustawowymi odsetkami od 1 grudnia 2012 roku do dnia zapłaty, 981,06 zł (dziewięćset osiemdziesiąt jeden złotych 06/100) wraz u ustawowymi odsetkami od 1 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty,

» 981,06 zł (dziewięćset osiemdziesiąt jeden złotych 06/100) wraz u ustawowymi odsetkami od 1 lutego 2013 roku do dnia zapłaty,

» 949,97 zł (dziewięćset czterdzieści dziewięć złotych 97/100) wraz u ustawowymi odsetkami od 1 marca 2013 roku do dnia zapłaty,

« 1 007,91 (jeden tysiąc siedem złotych 91/100) zł wraz u ustawowymi odsetkami od 1 kwietnia 2013 roku do dnia zapłaty,

» 1.131,16 zł (jeden tysiąc sto trzydzieści jeden złotych 18/100) wraz z ustawowymi odsetkami od 1 maja 2013 roku do dnia zapłaty,

» 1.131,16 zł (jeden tysiąc sto trzydzieści jeden złotych 16/100) wraz u ustawowymi odsetkami od 1 czerwca 2013 roku do dnia zapłaty,

« 1.380,41 zł (jeden tysiąc trzysta osiemdziesiąt złotych 41/10) wraz u ustawowymi odsetkami od 1 lipca 2013 roku do dnia zapłaty, 1 380,41 zł (jeden tysiąc trzysta osiemdziesiąt złotych 41/10) zł wraz u ustawowymi odsetkami od 1 sierpnia 2013 roku do dnia zapłaty,

2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, z wyodrębnieniem

kosztów zastępstwa procesowego powoda w obu instancjach,

a z ostrożności procesowej

3, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi

pierwszej instancji w celu jej ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację pozwanego powód wniósł o :

1. oddalenie apelacji jako całkowicie bezzasadnej,

2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego z wyodrębnieniem kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych *zważył, co następuje:*

apelacja jest zasadna i odnosi skutek w postaci uchylenia sprawy i przekazania Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, aczkolwiek z innych przyczyn niż wskazane w apelacji.

zgodnie z przepisem art. 328 § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie ustalenie faktów, które Sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Uzasadnienie wyroku pełni niezwykle istotną rolę procesową, umożliwia, bowiem sprawowanie nadzoru judykacyjnego przez sąd wyższej instancji. Dlatego też, nie należy sądzić, by rola uzasadnienia wyczerpywała się tylko w przekonywaniu stron do słuszności stanowiska sądu i jego zgodności z obowiązującym prawem. Idzie ona niewątpliwie znacznie dalej, warunkując de facto przeprowadzenie kontroli instancyjnej. Uzasadnienie orzeczenia sądowego spełnia także istotną rolę porządkującą, obligując stosującego prawo do prawidłowej i pełnej rekonstrukcji stanu faktycznego pod kątem jego dalszego przyrównania do miarodajnej normy prawa materialnego i ustalenia na tej podstawie ostatecznego wyniku sprawy. Dlatego też, składające się na uzasadnienie dwie podstawy rozstrzygnięcia: faktyczna i prawna tworzą łącznie jedną całość, którą powinna cechować wewnętrzna spójność, tak aby nie było zasadniczych wątpliwości co do tego, jaki stosunek faktyczny i w jaki sposób sąd wiążąco uregulował, (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 29 stycznia 2008 r. IV CNP 182/2007 LexPolonica nr 2143306). Podkreślić należy, iż Sąd jest zobowiązany do wyjaśnienia motywów podjętego rozstrzygnięcia w sposób umożliwiający przeprowadzenie kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia. Jeśli uzasadnienie nie zawiera wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia poprzez ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej lub wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa, wówczas orzeczenie podlega uchyleniu, zaś sprawa zostaje przekazana do ponownego rozpoznania. (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 26 lipca 2007 r. V CSK 115/2007 Monitor Prawniczy 2007/17 str. 930, wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 3 marca 2006 r. II CK 428/2005 LexPolonica nr 1352034, postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 18 marca 2003 r. IV CKN 1856/2000 LexPolonica nr 1632007, wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 18 lutego 1971 r. I CR 656/70 LexPolonica nr 322415).

Odnosząc powyższe rozważania do niniejszej sprawy i sporządzonego przez Sąd Rejonowy uzasadnienia wyroku, stwierdzić należy, iż nie spełnia ono żadnego z określonych w przepisie art. 328 § 2 k.p.c. warunku. Przede wszystkim wskazać należy, iż Sąd I instancji przeprowadził w przedmiotowej sprawie obszernie postępowanie dowodowe,

dopuszczył dowód z wnioskowanych przez strony świadków: D. P., M. M. (1), A. T., J. S. (1), I. P., I. R. na okoliczność przygotowania arkusza organizacyjnego pozwanego na rok szkolny (...) przyczyn dokonania zmian tego arkusza i ich ilości, ilości godzin i przedmiotów przydzielonych powódce w projekcie arkusza organizacyjnego na rok szkolny(...), przyczyn uwzględnienia w arkuszu organizacyjnym J. S. (1), przyczyn nieuwzględnienia w arkuszu organizacyjnym innych nauczycieli, przyczyn nieprzydzieleni powódce przedmiotów informatyczno-ekonomicznych, możliwości świadczenia pracy przez powódkę w pełnym wymiarze czasu pracy, kwalifikacji nauczycieli, którym przydzielono zastępstwo za J., wyznaczenia nauczycieli do realizacji projektu unijnego (...) S.C. , przyczyn nie przydzielenia powódce godzin wychowawczych, przyczyn konieczności ograniczenia powódce wymiaru godzin w roku szkolnym (...) do 1/2 etatu i przyczyn przydziału powódce jedynie godzin z BHP, rozwiązania umowy o pracę z I. P., I. R., załączył szereg zawnioskowanych przez pełnomocnika dokumentów w postaci m.in. arkusza organizacyjnego pozwanej szkoły na rok szkolny (...) protokołu pokontrolnego sporządzonego przez (...) Kuratorium (...) po kontroli szkoły w dniu 24.10.2012 roku, protokołów posiedzenia Rady Pedagogicznej z dnia 15.11.2012 roku i 29.08.2012 roku, umów zawartych przez pozwanego z nauczycielami na zastępstwo nieobecnych nauczycieli w latach (...) i(...) dokumentacji zmian planów nauczania D. W., M. P., B. I., A. D. (2) oraz J. S. (1), akt osobowych powódki oraz I. R. i I. P., zestawienia godzin realizowanych przez poszczególnych nauczycieli w pozwanej szkole w roku szkolnym 2012/2013, kserokopii planów nauczania, kserokopii zastępstw realizowanych w roku szkolnym 2012/2013, informacji dotyczącej szczegółowego przydziału godzin w roku szkolnym (...) w zastępstwie J. S. (1) i wielu innych, nadto dwukrotnie dopuścił dowód z przesłuchania stron, po czym ustalenie stanu faktycznego ograniczył do danych wynikających z akt osobowych powódki w postaci kolejnych umów o pracę oraz treści pism kierowanych wzajemnie do siebie przez strony, w szczególności pisma powódki z dnia 8 października z dnia 2012 roku. Podkreślić należy, iż w zakresie kwestii najistotniejszych w sprawie, a zarazem stanowiących istotę sporu i przedmiot prowadzonego przez Sąd Rejonowy postępowania dowodowego, Sąd ten nie poczynił żadnych ustaleń faktycznych. Sąd I instancji nie dokonał także oceny wiarygodności przeprowadzonych w sprawie dowodów, tak, jak wymaga tego przepis art. 233 k.p.c., zgodnie z którym Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Sąd oceni na tej samej podstawie, jakie znaczenie nadać odmowie przedstawienia przez stronę dowodu lub przeszkodom stawianym przez nią w jego przeprowadzeniu wbrew postanowieniu sądu. Ocena dowodów dokonana przez Sąd I instancji ograniczyła się do stwierdzenia, iż :” z okoliczności przedstawionych sądowni niewątpliwie wynika, że dyrektor odpowiedzialny za politykę kadrową umniejszył wbrew przepisom ustawy etat przysługujący powódce”, nie wskazując żadnej okoliczności mogącej stanowić podstawę tak sformułowanej konkluzji.

Sąd Rejonowy nie wypełnił wreszcie ostatniego z określonych w 328 § 2 k.p.c warunku tj. nie wyjaśnił podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Wszak w niniejszej sprawie rozstrzygnięcia wymaga kwestia możliwości zatrudnienia powódki przez pozwanego pracodawcę "w pełnym wymiarze zajęć". Z przepisów ustawy wynika, że określenie to oznacza część pełnego czasu pracy nauczyciela, w której nauczyciel obowiązany jest realizować zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze, prowadzone bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz (art. 42 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 Karty Nauczyciela). Pełny czas pracy nauczyciela wynosi maksymalnie 40 godzin na tydzień (art. 40 ust. 1 Karty Nauczyciela). Natomiast pełny wymiar zajęć nauczyciela (tzw. "pensum") różni się zależnie od stanowiska i typu szkoły (art. 42 ust. 3 i ust. 4a), wynosząc np. dla nauczycieli szkół podstawowych, gimnazjów, liceów ogólnokształcących i niektórych innych 18 godzin.

Okolicznością bezsporną w sprawie jest, iż pozwany w dniu 1 września 2016 roku zawarł z powódką umowę o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy. W dniu 15 grudnia 2012 roku powódka uzyskała stopień nauczyciela mianowanego, zaś w dniu 17 maja 2012 roku złożyła oświadczenie o wyrażeniu zgody na zatrudnienie w wymiarze 1/2 etatu, co oznacza, iż w niniejszej sprawie ma zastosowanie przepis art. 22 ust.1i 2 ustawy Karta Nauczyciela w związku z art. 20 ust.1 teźże ustawy. Zgodnie z tymi przepisami, zatrudnienie w niepełnym wymiarze zajęć (nie niższym jednak niż 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, z jednoczesnym proporcjonalnym zmniejszeniem wynagrodzenia) nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania, jest dopuszczalne za jego zgodą w razie częściowej likwidacji szkoły albo w razie zmian organizacyjnych powodujących zmniejszenie liczby oddziałów w szkole lub zmian planu nauczania, gdy nie ma możliwości zatrudnienia go w pełnym wymiarze zajęć oraz nie

istnieją warunki do uzupełnienia tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych w innej szkole. W wypadku braku zgody nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania na ograniczenie wymiaru zatrudnienia i proporcjonalne zmniejszenie wynagrodzenia, dyrektor szkoły rozwiązuje z nim stosunek pracy lub, na wniosek nauczyciela, przenosi go w stan nieczynny. Ustalony w opisanej regulacji tryb postępowania zmierzającego do ograniczenia zatrudnienia nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania nie jest wypowiedzeniem zmieniającym, o którym stanowi art. 42 ust. 1-3 k.p., a przepisy te, ze względu na szczególne i wyczerpujące (zupełnie) uregulowanie tej kwestii w art. 22 ust. 2 w związku z art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela, nie mają do niego zastosowania na podstawie art. 91c ust. 1 tej ustawy (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 26 marca 2013 r., III PK 37/12). W istocie żądanie to może więc być rozumiane jako żądanie ustalenia nieskuteczności oświadczenia woli.

Ponownie rozpoznając sprawę, Sąd Rejonowy winien więc w pierwszej kolejności rozważyć, czy ograniczenie zatrudnienia powódki dokonane wymienionym oświadczeniem nastąpiło z zachowaniem warunków wynikających z art. 22 ust. 2 Karty Nauczyciela. Do warunków tych należą:

1) zgoda nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania zatrudnionego na podstawie mianowania na ograniczenie zatrudnienia,

2) istnienie przyczyny takiego ograniczenia w postaci częściowej likwidacji szkoły albo zmian organizacyjnych powodujących zmniejszenie liczby oddziałów w szkole lub zmian planu nauczania,

3) brak możliwości zatrudnienia nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć oraz

4) brak warunków do uzupełnienia tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych w innej szkole.

Jeżeli wystąpią przesłanki ograniczenia zatrudnienia, wskazane powyżej w pkt 2-4, a nauczyciel nie wyrazi zgody na ograniczenie wymiaru zatrudnienia i proporcjonalne zmniejszenie wynagrodzenia, to jak już wcześniej wskazano, dyrektor szkoły rozwiązuje z nim stosunek pracy lub, na wniosek nauczyciela, przenosi go w stan nieczynny. Wobec tego, uznać należy, iż ograniczenie przez pracodawcę pełnego wymiaru zajęć nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania, poza sytuacjami określonymi w art. 22 ust. 2 Karty Nauczyciela, jest niedopuszczalne. Zważywszy na zasadę zatrudniania nauczyciela mianowanego i nauczyciela dyplomowanego na podstawie mianowania w pełnym wymiarze zajęć (art. 10 ust. 5 pkt 6 Karty Nauczyciela), a także na bezwzględnie obowiązujący charakter przepisów art. 22 ust. 2 i art. 20 ust. 2 Karty Nauczyciela, spełnienie opisanych wyżej przesłanek ograniczenia zatrudnienia powinno być interpretowane ściśle. Jeżeli zatem doszło do niedopuszczalnego ograniczenia pełnego wymiaru zajęć to, nauczycielowi przysługuje roszczenie o wynagrodzenie w rozmiarze takim, jakie otrzymywałby pracując w pełnym wymiarze, jeżeli wykaże gotowość do pracy w tym okresie (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 11 września 1996 r., I PZP 22/96, OSNP 1997 Nr 7, poz. 111). Z powyższego wynika, że czynność naruszająca wskazane wymagania jest nieskuteczna, jako sprzeczna z ustawą (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

W przypadku pozytywnego ustalenia przez istnienia zmian organizacyjnych w pozwanej Szkole w rozumieniu art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela, Sąd I instancji ustali, czy uniemożliwiały one dalsze zatrudnienie powódki w pełnym wymiarze zajęć. Dokonując powyżej oceny, sąd winien uwzględnić wszystkie posiadane przez powódkę kwalifikacje nauczycielskie, a nie tylko kwalifikacje odnoszące się do przedmiotów, których nauczwała lub do konkretnych obowiązków, które wykonywała przed podjęciem decyzji o ograniczeniu wymiaru pracy. Dopiero w ramach takich całościowych ustaleń i porównania kwalifikacji i przydzielonego godzinowego wymiaru nauczania wszystkich zatrudnionych nauczycieli daje się bowiem prawidłowo ocenić, czy wybór konkretnego nauczyciela do ograniczenia mu wymiaru pracy był uzasadniony, a w szczególności, czy nie dyskryminował go w stosunku do nauczycieli o niższych kwalifikacjach. Pogląd ten, aczkolwiek w znacznej części prezentowany w orzecznictwie dotyczącym wypowiedzenia nauczycielowi stosunku pracy, bądź przeniesienia w stan nieczynny, należy uznać, w ocenie sądu Okręgowego, jako mający odniesienie także w niniejszej sprawie (tak wyroki: z dnia 16 maja 2001 r., I PKN 492/00 (OSNP 2003 Nr 5,

poz. 123) i z dnia 29 marca 2001 r., I PKN 318/00 (OSNP 2003 Nr 2, poz. 31, wyroku z dnia 20 lutego 2014 r., III PK 71/13 LEX nr 1532831, G.Prawna KiPła 2014/220/12). Dodatkowo warto powołać również wyrok z dnia 10 stycznia 2002 r., I PKN 771/00, zbieżny z powołanymi wyżej, w którym Sąd Najwyższy zauważył, że porównanie kwalifikacji zawodowych wymaga uwzględnienia nie tylko formalnego poziomu wykształcenia, ale także praktyki w nauczaniu przedmiotu.

Podkreślić przy tym należy, iż ograniczenie zatrudnienia nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania do wymiaru nie niższego niż 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć i proporcjonalnego zmniejszenia wynagrodzenia może trwać przez okres występowania przyczyn wprowadzenia tego ograniczenia wskazanych w art. 22 ust. 2 w związku z art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela. ***W razie ich ustąpienia nauczyciel ma prawo do zatrudnienia w pełnym wymiarze zadań.***

Podsumowując poczynione rozważania Sąd Okręgowy stwierdza, iż powyżej omówione braki uniemożliwiają przeprowadzenie kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia, albowiem Sąd I instancji nie wskazał, jakie okoliczności faktyczne legły u podstaw jego rozstrzygnięcia. Brak powyższych elementów prowadzi do sytuacji, w której zachodzi konieczność przyjęcia, że w sprawie pozbawiono stronę możliwości obrony swoich praw oraz nie rozpoznano jej istoty.

Kodeks postępowania cywilnego posługuje się pojęciem "istota sprawy" w wielu miejscach i w różnych kontekstach normatywnych, przy czym ilekroć ustawodawca odwołuje się do pojęcia "istota sprawy", zawsze nawiązuje do jej meritum, a więc do tych czynników postępowania, które warunkują orzeczenia o istocie żądań i twierdzeń stron. Używając pojęcia "istota sprawy" w art. 386 § 4 k.p.c. ustawodawca konsekwentnie przyjmuje, iż chodzi o materialny aspekt sporu, przy czym łączy to pojęcie z sformułowaniem "rozpoznanie." "Rozpoznanie istoty sprawy" oznacza zbadanie materialnej (istotnej) podstawy żądania pozwu oraz, ewentualnie, merytorycznych zarzutów pozwanego; a zatem a contrario, nierozpoznanie istoty sprawy to zaniechanie przez sąd tego właśnie badania. Oczywiście, zupełnie obojętna jest przyczyna zaniechania, może więc tkwić zarówno w pasywności sądu, jak i w błędnym przyjęciu przesłanki niweczącej lub hamującej roszczenie. W konsekwencji, jak to wyłożono, nierozpoznanie istoty sprawy - w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. - oznacza zaniechanie przez sąd pierwszej instancji zbadania materialnej (istotnej) podstawy żądania pozwu albo pominięcie merytorycznych zarzutów pozwanego. (por. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 23 września 1998 r. II CKN 897/97 OSNC 1999/1 poz. 22, wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 12 lutego 2002 r. I CKN 486/2000 OSP 2003/3 poz. 36, wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 12 września 2002 r. IV CKN 1298/2000 Monitor Prawniczy 2008/11 str. 586, wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 21 października 2005 r. III CK 161/2005 LexPolonica nr 390476). Podzielić ponadto należy podgląd, iż brak oceny okoliczności faktycznych stanowiących podstawę zastosowania normy prawa materialnego będącego podstawą żądania, niewątpliwie świadczy o nierozpoznaniu przez Sąd istoty sprawy, (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 9 listopada 2004 r. I ACa 1012/2004 LexPolonica nr 2789115).

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, iż treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku uniemożliwia jego kontrolę w związku, z czym niemożliwa jest ocena zasadności zarzutów podniesionych przez strony w toku postępowania, jak również w apelacji.

Dlatego też, na podstawie przepisu art. 386 § 2 i 4 k.p.c., Sąd Okręgowy uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach za instancję odwoławczą.

Ponownie rozpoznając sprawę, Sąd Rejonowy winien dokonać ustaleń odnoszących się do stanu faktycznego sprawy, a następnie w zależności od oceny zebranego materiału dowodowego wydać orzeczenie, przy czym w razie ewentualnego sporządzania kolejnego uzasadnienia winno ono spełniać wymogi wynikające z art. 328 § 2 k.p.c., w szczególności zawierać wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia poprzez ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.

Stosownie do powyższych rozważań, Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji.